

Olgierd Felczak, Marian Kochanowski

Starogard Gdański - Stare Miasto, gm.
loco, woj. gdańskie, AZP 20-43/-

Informator Archeologiczny : badania 25, 127-128

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ryczów, st. 1
gm. Ogrodzieniec, woj. kato-
wickie
AZP 94-53/4

Konserwator Zabytków Archeologicz-
 nych w Katowicach

Badania prowadzili mgr mgr J. Pietrzak i D. Romus. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Katowicach. Drugi sezon badań. Zamek średniowieczny z XIV-XV w.

W lipcu 1991 r. kontynuowano archeologiczne badania wykopaliskowe na zamku w Ryczowie. Założono 3 dalsze wykopy badawcze z zastosowaniem ciągłości numeracji z sezonu poprzedniego. Największy z nich (4/91) miał wymiary 16 x 1 m i przecinał dziedziniec zamku dolnego. W wykopie tym stwierdzono obecność warstwy szarego piachu, datowanej materiałem ceramicznym na XIV w., na której zalegał na znacznej przestrzeni bruk z drobnych otoczków wapiennych, wyznaczający zasięg dziedzińca. Na bruku stwierdzono obecność warstwy spalenizny z materiałem datowanym na XIV/XV-XV w. Bruk nie dochodził do samego ostańca, na którym wzniesiono kamienną wieżę mieszkalno-obronną. Pomiedzy pionową ścianą skalną a brukiem wystąpiło podwyższenie terenu tworzące rodzaj platformy o szer. 6,5 m, wyższej od poziomu dziedzińca o ok. 40 cm. Tworzyła ją warstwa zwietrzeli skalnej. Odkryta na niej warstwa spalenizny pozwala uznać, iż na tej właśnie platformie znajdowały się drewniane zabudowania gospodarcze, dostawione do pionowej ściany ostańca, na którym stała wieża.

Po stronie przeciwnej dziedzińca zamku dolnego (od północy) stwierdzono pozostałości palisady poprzedzającej wał o szer. 2,1 i wys. 0,5 m. Wał, prawie niewidoczny na powierzchni ziemi, ukazał się dopiero w profilach wykopu. Wał wewnętrzny okalający dziedziniec poprzedzony był fosą oraz wałem zewnętrznym, otaczającym całość założenia. W trakcie prac w pozostałych wykopach (5/91 i 6/91) prześledzono konstrukcję wału wewnętrznego otaczającego dziedziniec od strony północno-zachodniej.

Jak wykazały badania archeologiczne, zamek w Ryczowie miał stosunkowo dobrze rozbudowany system obronny. Odkryty w trakcie prac materiał zabytkowy to fragm. ceramiki, groty beltów kusz, fragm. ostrogi, sprzączki pasa, kościana kostka do gry. Datować go należy na XIV-XV w.

Materiały złożono w Dziale Archeologii Muzeum Śląskiego w Katowicach.

Badania winny być kontynuowane.

Sandomierz, st. 7, gm. loco, woj. tarnobrzeskie patrz wczesne średniowiecze
Sowinki, st. 23A, gm. Mosina, woj. poznańskie patrz wczesna epoka żelaza

Starogard Gdański-Stare Mia-
sto
gm. loco, woj. gdańskie
AZP 20-43/-

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Olgierd Felczak i Marian Kochanowski (autor sprawozdania). Finansowane przez PSS „Społem”. Ślady osadnictwa z okresu późnośredniowiecznego (XIV-XV w.).

W czerwcu-lipcu 1991 r. archeolodzy wykonywali nadzór w trakcie prac ziemnych w obrębie posesji przy ul. Kilińskiego 18, była to parcela adaptacyjno-budowlana PSS „Społem” w Starogardzie Gdańskim.

Badania miały na celu uchwycenie stratygrafii i zadokumentowanie substancji archeologiczno-architektonicznej. Wykonano szczegółową dokumentację fotograficzną i rysunkową w obrębie wykopów o ogólnej powierzchni ponad 350 m², o miąższości warstw zalegających do 350 cm w głąb, do calca. Wśród materiału ruchomego wymienić można liczny

zestaw skór (ścianki, odpady, półprodukty), ułamki ceramiki, kości zwierzęce pokonsumpcyjne, ułamki kafli i płyt posadzkowych.

Prace ratownicze pozwoliły na rozpoznanie stratygrafii tego odcinka północnej pierzei rynku Starego Miasta i skorelowanie wyników badań z dotychczas istniejącymi planami architektonicznymi z uwagi na fakt, iż był to jeden z nielicznych zachowanych średniowiecznych układów rozplanowania domostwa z późniejszą przebudową (budynek główny, podwórko na zapleczu i oficyna od ul. Kilińskiego).

Po zakończeniu badań w obrębie tej parceli materiał i dokumentację złożono w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, a teren zwolniono do dalszych prac inwestycyjnych.

Tczew, st. 34a, Stare Miasto
gm. loco, woj. gdańskie
AZP 17-45/-

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Zdzisława Ratajczyk i Marian Kochanowski (autor sprawozdania). Finansowane przez Okręgową Dyрекcję Gospodarki Wodnej w Gdańsku Inspektorat w Tczewie. Ślady osadnictwa późnośredniowiecznego i nowożytnego.

W lipcu 1991 r. przeprowadzono rozpoznanie archeologiczne w obrębie planowanej inwestycji budowlanej. Założenia badawcze to ustalenie stratygrafii i zadokumentowanie substancji zabytkowej oraz porównanie wyników z przeprowadzonymi w listopadzie 1989 r. badaniami geologicznymi podłoża gruntu i wykorzystanie tych danych dla interpretacji archeologicznej.

Wykopy badawcze o ogólnej powierzchni 20 m² zlokalizowano tuż przy planowanej zabudowie, na stoku terasy nadzalewowej otaczającej to wyniesienie i opadającej w kierunku koryta Wisły. Wykonano szczegółową dokumentację fotograficzną oraz rysunkową, nawiązując do reperów stałych n. p. m. W czasie eksploracji odkryto materiał ruchomy datowany na XV w. i okres młodszy; znajdował się on w warstwach rozsypiskowo-wyrównawczych, na złożu wtórnym. Potwierdza to ustalenia z badań w 1990 r. w pobliżu obecnych wykopów, że dominuje tu układ warstw niwelacyjnych powstałych w XVI-XIX w. w związku z rozbudową miasta w części nadwiślanej.

Materiał zabytkowy i dokumentację złożono w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku a teren zwolniono dla dalszych prac inwestycyjnych.

Trzebnica, ul. Kościelna
gm. loco, woj. wrocławskie
AZP 76-29/-

Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu

Badania prowadził mgr Leszek Berduła (autor sprawozdania). Finansowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Trzebnicy. Średniowiecze i okres nowożytny (XIV-XVI w.).

Wykop budowlany przy ul. Kościelnej znajdował się w południowej części miasta w obrębie murów miejskich. Nawarstwienia średniowieczne i wczesnonowożytne odsłonięto na obszarze 6 arów (wykop I/91). Odkryto 12 obiektów zwartych, w tym 2 budynki o konstrukcji ryglowej, 2 piece, rynsztok i odstojnik wody oraz rozległe wybierzyska gliny, zajmujące ok. 1/4 powierzchni wykopu. Produkcyjny charakter obiektów i sposób użytkowania terenu wskazują, że w XIII-XVI w. ta część miasta była gospodarczym zapleczem rynku. Najciekawszym i jednocześnie najstarszym obiektem był budynek o konstrukcji ryglowej, ze ścianami wylepionymi gliną i obłożonymi z jednej strony deskami (obiekt 9). Uległ on całkowitemu spaleni w czasie użytkowania. Eksplorowano jego przyziemie do gł. ok. 1 m, odkrywając wejście do piwniczki i pozostałości kamiennie-glinianego pieca, który